

VIII Міжнародний симпозіум «Актуальні проблеми біофізичної медицини» (14–17 травня 2014 р.)

Здоров'я населення світу неухильно погіршується. Успіхи фармакології незаперечні, однак потрібні додаткові зусилля та розробка альтернативних напрямків забезпечення здоров'я і тривалості активного життя. Одним з таких шляхів може бути використання природних факторів навколишнього середовища. Насамперед це кліматичні чинники, впроваджені в практику медицини періоду Гіппократа й Авіценни. Розвиток природничих наук і фізіології, починаючи з відкриттів Гальвані та Вольта про роль електрики в життєдіяльності організму, послужили основою для створення фізіотерапевтичної та діагностичної апаратури. Електрична та електронна апаратура дає змогу моделювати природні впливи і широко використовується в сучасній медицині. Однак прискорення темпів життя та прагнення до економії часу спонукали до переважного використання швидкодійних фармакологічних засобів. Вони створюють враження поліпшення стану здоров'я, яке триває короткочасно і, головним чином, усуває вторинні прояви захворювання. Кліматичні та біофізичні чинники вимагають більш тривалого застосування, однак стабільно покращують стан здоров'я. Саме таким проблемам був присвячений VIII міжнародний симпозіум «Актуальні проблеми біофізичної медицини», проведений Інститутом фізіології ім. О.О. Богомольця Національної академії наук України 14–17 травня 2014 р. у місті Києві. У його роботі взяли участь фізики-теоретики, електронщики, біохіміки, математики, синергетики, фізіологи, патофізіологи та практикуючі лікарі. Таке поєднання дало можливість всебічно розглядати як теоретичні, так і практичні аспекти біофізичної

медицини. В завдання входить детальна інструментальна діагностика стану людини, оцінка ступеня її здоров'я, розробка заходів щодо збереження природної резистентності організму до несприятливих впливів середовища. Особливу увагу дослідників привернули доповіді акад. НАН України І.С. Магури (Київ) «Метапластичність інтегральних функцій нейронів головного мозку» і проф. В.К. Кольтовера (Москва) «Ядерний спіновий каталіз в біосистемах: передумови та перспективи». Із зацікавленням було прослухано доповідь про механізми кліматичного впливу на здоров'я людини, представлену групою авторів з центру вивчення біометеорології (Рим, Італія), зачитану проф. В. Валензі. Можливості індивідуального прогнозування результату захворювань на основі оцінки рівня окисного стресу були розглянуті в доповіді проф. Т. Щербатюк (Нижегородська державна медична Академія МОЗ Росії). Цікаві міркування про можливості як позитивного, так і негативного впливу магнітних полів на населення та операторів електромагнітної апаратури представили дослідники з університету фізичної медицини та реабілітації «Tor Vergata» (Рим, Італія). Аналогічне зіставлення діаметрально протилежних ефектів низького та високого парціального тиску кисню на здоров'я людини були приведені в доповіді проф. В.Я. Березовського «Бінарні ефекти гіпоксії». Проблеми старіння населення і можливості біофізичних впливів, що перешкоджають розвитку деменції у літніх людей, була присвячена доповідь проф. Дж. Доре з Риму, яка викликала багато питань і пропозицій. Досвід застосування вібротерапії, як ефективного методу реабілітації

хворих на дитячий церебральний параліч та артрогрипоз, було викладено проф. Б. Лазаретником (кафедра дитячої хірургії Національної медичної Академії післядипломної освіти (Київ)). Учасники симпозіуму за три дні інтенсивної роботи прослухали та обговорили 74 доповіді. На останньому засіданні симпозіуму обговорені, доповнені і прийняті спільним голосуванням основні положення резолюції, повний текст якої наводиться нижче.

РЕЗОЛЮЦІЯ

Ми, представники медичних, фізико-хімічних і біофізичних дисциплін країн Західної та Східної Європи в результаті осмислення заслуханих доповідей зазначаємо таке.

1. Антропогенне забруднення навколишнього середовища, надмірне або неправильне використання фармацевтичних засобів істотно збільшили захворюваність населення світу. Різко знизилася антитоксична функція печінки, зросла кількість алергічних станів, знизився вихідний рівень імунітету до інфекційних хвороб. З'явилися штами бактерій, стійкі до будь-яких антибіотиків. Для покращення стану здоров'я потрібні альтернативні методи, в тому числі використання природних факторів середовища (кліматотерапія) та інструментальних, преформованих біофізичних впливів.

2. Для підвищення ефективності лікувальних і профілактичних зусиль медицини доцільно створити Європейську організацію біофізичної медицини, яка повинна об'єднати

роботу науково-дослідних і лікарських колективів, забезпечити розробку нових варіантів використання кліматотерапевтичних і біофізичних процедур для попередження розвитку захворювань, лікування різних форм «хвороб цивілізації». Саме вони складають основну масу сучасних форм патології здоров'я.

3. Варто посилити інформаційну підтримку в періодичних наукових виданнях сучасних біофізичних методів профілактики та лікування за допомогою кліматичних, бальнеологічних, радіофізичних, магнітних, акустичних, пневматичних та інших немедикаментозних технологій покращення стану здоров'я та тривалості активного життя.

4. Для забезпечення оперативного обміну інформацією між фахівцями в галузі біофізичної медицини треба створити в інтернеті спеціалізований міжнародний форум.

5. Учасники міжнародного симпозіуму з біофізичної медицини вважають за доцільне звернутися до відповідних міністерств з пропозицією ввести в навчальні програми медичних закладів курс біофізичної медицини з використанням сучасних відомостей про можливості природних та інструментальних біофізичних впливів на фізіологічні системи організму людини.

6. Продовжувати регулярне проведення міжнародних симпозіумів з біофізичної медицини в різних містах Європи не рідше одного разу на 2–3 роки.

7. Просити Оргкомітет симпозіуму направити подяку за його проведення Президії Національної академії наук України та дирекції Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця.

Відповідальний секретар оргкомітету
І.Г. Літовка